

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ANAYASA KOMİSYONU İLE ADALET
KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU
KARMA KOMİSYON
TUTANAK DERGİSİ**

**2'inci Toplantı
9 Mayıs 2017 Salı**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KARMA KOMİSYONLAR

A) KONU

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek üyelerin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin kurulan alt komisyonun, çalışmaları, raporu ve karma komisyonda üye seçimiyle ilgili yapılacak çalışmalara ilişkin görüşmeler

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için yapılacak seçime katılmayacaklarına ilişkin açıklaması

IV.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için yapılacak seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda yapılacak çalışmada alt komisyon raporunun esas alınmasına ilişkin karar

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Şentop'un, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçimi usulüne ilişkin açıklaması

**ANAYASA KOMİSYONU İLE ADALET KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA
KOMİSYON**
2'nci Toplantı
9 Mayıs 2017 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 15.39'da açıldı.

21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek üyelerin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin kurulan alt komisyonun, çalışmaları, raporu ve karma komisyonda üye seçimiyle ilgili yapılacak çalışmalara ilişkin bir görüşme yapıldı.

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için yapılacak seçime katılmayacaklarına ilişkin bir açıklamada bulundu

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için yapılacak seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonda yapılacak çalışmada alt komisyon raporunun esas alınması kabul edildi.

Komisyon Başkanı Mustafa Şentop, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçimi usulüne ilişkin bir açıklamada bulundu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.03'te toplantıya son verildi.

9 Mayıs 2017 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.39

BAŞKAN : Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP ÜYELER: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Karma Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli katılımcılar; Başkanlık Divanımız adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyonun 26’ncı Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı 2’nci toplantısını açıyorum.

II.- KARMA KOMİSYONLAR

A) KONU

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek üyelerin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin kurulan alt komisyonun, çalışmaları, raporu ve karma komisyonda üye seçimiyle ilgili yapılacak çalışmalara ilişkin görüşmeler

BAŞKAN - İlk toplantımızı 4 Mayıs 2017 Perşembe günü bu salonda yapmıştık. Toplantı gündemini daha önce sizlere yazılı olarak tebliğ etmiştik. Gündemimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Hatırlayacağınız üzere, ilk toplantımızda, referandum sonucunda kabul edilip yürürlüğe giren 21/01/2017 tarihli 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Anayasa’ya eklenen geçici 21’inci maddenin (c) fıkrası uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna 7 üye seçilmesi için konunun geneli üzerinde görüşmeler yapmıştık. Daha sonra verilen bir önergeyle, söz konusu seçim hususunun daha detaylı olarak incelenebilmesine imkân tanımak ve Komisyonda temsil edilen 4 siyasi parti grubunun temsilini sağlayacak şekilde 9 üyeden oluşan bir alt komisyon kurulması oy çokluğuyla kabul edilmişti. Oluşturulan alt komisyona Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkların Demokratik Partisi üye vermeyeceğini beyan ederek Komisyonun oluşumu sağlanmıştı.

Alt komisyon büyük bir emek harcayarak çalışmasını tamamladı ve raporunu dün Komisyon Başkanlığımıza sundu. Bu çalışmaları ve özverileri sebebiyle alt komisyon üyelerine Komisyonumuz adına teşekkür ediyorum.

Alt Komisyon Başkanına söz vermeden önce, bundan sonraki çalışmaların alt komisyonun oy birliğiyle kabul ettiği rapor üzerinden yapılmasına dair görüşeceğiz, konuşacağız.

Değerli arkadaşlar, alt komisyon raporunu tarafınıza bu sabah itibarıyla ilettik, ulaştırdık. Tekrar okutmaya gerek görmüyorum, zaten Alt Komisyon Başkanımız da bu konuda raporla ilgili, çalışmayla ilgili bilgi verecek.

Şimdi Alt Komisyon Başkanı Ankara Milletvekili Sayın Murat Alparslan’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Alparslan.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malum olduğu üzere, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylaması neticesinde bir Anayasa değişikliği yapılmış ve bu Anayasa değişikliği akabinde bazı hükümlerinin de yürürlüğe giriş tarihleri belirtilmiştir.

Bu kapsamda, özellikle yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı şeklinde değişikliğe uğrayan hususlara ilave olarak aynı zamanda askerî mahkemelerle ilgili birtakım hususlar da yer almakla birlikte, özellikle HSYK'nın yapısının HSK olarak değiştirilerek üyelerinin yeniden seçilmesi usul ve esasları belirtilmiş ve bu kapsamda da yürürlük maddeleri tanzim edilmiştir. Bu aşamada, halk oylamasının sonuçlarının kesin olarak Resmî Gazete'de yayınlanmasından itibaren başlayan beş günlük süre içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının ilan ettiği ve web sayfasında duyurduğu evrakları da havi şahsen başvuru şeklindeki müracaat aşaması olan beş gün geçmiş ve sonrasında bu husus değerlendirilmek ve Anayasa'da belirtilen şekliyle karar vermek üzere Adalet ve Anayasa Komisyonlarından müteşekkil Karma Komisyona havale edilmiştir. Havale sonrası Karma Komisyon 4 Mayıs 2017 tarihinde toplanmış ve bu konuyla ilgili müzakereler başlatılmak suretiyle devam etmiştir. O günkü oturumda meselenin bir şekilde tetkiki ve izlenecek usul ve esasların belirlenmesi anlamında bir alt komisyonun kurulmasına karar verilmiş ve bu alt komisyonun kurulması oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Oluşturulan alt komisyona CHP ve HDP üye vermeyeceklerini ifade etmek suretiyle bu haklarından vazgeçmişlerdir ve oluşturulan 6 kişilik alt komisyon, kendisine havale edilen işleri görüşmek üzere, Karma Komisyon toplantısından sonra, 4 Mayıs 2017 Perşembe günü saat 18.30'da toplanarak çalışmalarına başlamıştır. Yeterli çoğunluğun olduğu gözlemlendikten sonra, çalışmalarına devam edebilmesi anlamında, başkan ve başkan vekili seçilmiş ve çalışmalarda ne şekilde bir usul izleneceği, hangi konuların müzakere edileceği ve ne şekilde kararlar alınacağı konusundaki müzakerelerden sonra, bu hususlarda detaylı görüşme yapılabilmesi anlamında, bir gün sonra saat 14.30'da, 5 Mayısta toplanmak üzere Komisyon o günkü çalışmalarına son vermiştir. Zaten alt komisyona havale edilirken Karma Komisyonun hem alt komisyonun süresini üç güne sınırlı tutmuş olması hem çalışmalarında tam tutanak tutulması konusunda yetkilendirilmesi sonrasında, aynı zamanda, yapacağı çalışmalarda da adayların başvuru evrakının incelenmesi, değerlendirilmesi ve seçim evrakının hazırlanması şeklinde sınırlı bir yetki verilmiştir. Bu gündemle toplanan alt komisyonumuz, başvuru evraklarını detaylı bir şekilde teker teker incelemiştir. Tabii, burada, başvuru evraklarının Meclis Başkanlığının web sayfasında ilan edildiği şekliyle ekli evraklarının var olduğu hem Meclis Başkanlığının yetkilileri tarafından ve hem de daha sonra Karma Komisyonun uzmanları tarafından değerlendirildiği ve incelendiği de görülmüştür ve bu şekildeki safahatın zaten bir idari işlem olduğu da malumdur. Yapılan bu hazırlık aşamalarına Meclis çalışması ve yasama faaliyeti olarak bir katkı sağlamak anlamında yapılan çalışmalarda da bu evrakların yine teker teker incelenmesi ve görülmesi, bizzat müşahade edilmesi sağlanmıştır. Ancak bu şekilde yapılan incelemelerde özellikle değişik 21'inci maddenin (c) fıkrasında başvuru şartlarının sadece meslek mensubiyeti ve unvanla sınırlı olduğu bilinmekte ve görülmekle birlikte, bu evraklarla birlikte değerlendirildiğinde, başvuran kişilerin Yargıtay, Danıştay, öğretim görevlisi ve avukat olarak başvurup başvurmadıkları ve bu başvurularda bu mensubiyetlerini ve unvanlarını geçerli bir belgeyle ispat edip etmedikleri hususu daha detaylı incelenmiş ve bu anlamda da başvuran 83 kişinin tamamının evrakları bu kapsamda değerlendirilmiştir ve bu çalışmalar esnasında unvan ve makam mensubiyetlerinin tespitinde eksiklik olabileceği düşünülen veya işte, yazının metninde net bir şekilde ifade edilemeyen bazı yazışmalarla ilgili de görüşmeler yapılarak bu konudaki evrak eksikliği de tamamlattırılmıştır ve sonrasında, alt komisyonumuzun üyelerinin tamamı çalışmasını büyük bir titizlikle yaptıktan sonra, buradaki incelemenin Anayasa'nın belirtilen şartlarında unvan ve meslek mensubiyetiyle sınırlı

olduğu ve bu anlamda yeterliliğe ilişkin başkaca bir kriter konulamayacağı, her ne kadar Komisyonun gündemine hâkimiyet ilkesinden kaynaklanacak kriter koyma yetkisini hukuki temele oturtacak bir kural da bulunmadığı gözlemlendiğinden, bu şekildeki başvuruların 83'ünün de tamamının Anayasa'daki şartlara uygun olduğu görülmüştür. Alt komisyonumuzun bir diğer görevi de bu şekildeki görülme ve tespitten sonra seçimlerin sağlıklı bir şekilde ve düzgün olarak yapılabilmesi anlamında kendisine tevdi edilen seçim evraklarının hazırlanması konusundaki müzakereler ve istişareler süreci olmuştur. Bu anlamda, işte, seçimlerin nasıl yapılacağı, ne şekilde evrakların tanzim edileceği, oy pusulalarının nasıl belirleneceği, ne şekilde seçimin safahatının devam edeceği konusunda da müzakereler yapılmış ve bu da özellikle Anayasa'daki metin ve lafız itibarıyla normatif yorumla her 1 üyelik için ayrı ayrı seçim öngörülmesi hasebiyle, burada da Komisyonumuza havale edilen işte her 1 üyelik için seçilecek kişinin 3 katı sayısının burada ayrı ayrı oylanarak seçilmesi uygun görülmüştür. Bu kapsamda, alt komisyon, Anayasa'nın amir hükmü uyarınca, seçilmek için varsayılan nitelikli çoğunluğu bulmak koşuluyla, her 1 üyelik için ayrı ayrı 3 adayın seçilmesinin gerektiğine, Anayasa'da oylama için öngörülen nitelikli çoğunlukların bulunmaması hâlindeyse, yine Anayasa'nın amir hükmünün devamı uyarınca, adayların kurayla belirleneceği ilkesini benimsemiştir ve sonrasında da bu müzakereler akabinde, seçimlerin selameti, düzeni, tertibi konusunda hem hazırlık işlemlerinin yapılması, oy pusulaları, kullanılacak oy zarfları, tasnif tutanağı, devam cetveli, tasnif komisyonu tutanağı, karar cetveli ve bu şekildeki işlemlerin hazırlanması konusunda Alt Komisyon Başkanlığına yetki verilmiş, bu çalışmalar büyük bir titizlik ve hassasiyetle takip edilerek sona erdirilmiş ve bu şekilde hem adayların şartları ve evrakları konusunda hem de sonrasında seçimlerin nasıl yapılacağı sıhhat ve selameti konusunda iş ve işlemlerin bir şekilde düzenine ilişkin alınan kararlar, nihayetinde alt komisyon tarafından tanzim edilerek Karma Komisyonun takdirine de arz edilmiştir. Bu seçimlerin yapılma aşamasında aynı zamanda bir tasnif komisyonunun da kurulması gerektiği gerçekliği bilinmekle birlikte, bu konuda zaten Karma Komisyonun aldığı kendi kararı sebebiyle zaten kurulacak olması gerekliliğine ilişkin karar sebebiyle alt komisyon ayrıca bu konuda da bir karar almamıştır. Alınan kararlar bir rapor hâlinde her birinize ulaştırılmıştır diye biliyoruz.

Ben bu aşamada alt komisyon üyelerimizin tamamının hassas, titiz, samimi çalışmaları ve gayretleri için her birisine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Sürecin hem yeni olması ve belki kuralların ve teamüllerin bu Karma Komisyon tarafından belirlenecek olması sebebiyle öneminin hepimiz farkındayız ki zaten adaletin devletin varlığındaki katkısı ve etkisinin ve bunun tarafsız ve bağımsız olarak kurulmasının sağlanabilmesi anlamındaki titizliğin, hassasiyetin ve her birinizin bu konudaki katkısının da olumlu olacağı inancıyla mevcut raporumuzu Karma Komisyon Başkanlığına ve sizlere sunduk. Bu husustaki takdir ve değerlendirmelerinizi de saygıyla sahsınıza arz ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Alparslan, teşekkür ederim.

Raporla ilgili olarak talebiniz var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Raporla ilgili değil de herhâlde bir yerde seçime geçilecek bugün alt komisyon raporu doğrultusunda. Seçime dair ve rapora dair benimki.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz geçen toplantıda da partimiz adına görüşlerimizi ifade etmiştik. Aslında alt komisyona neden üye vermediğimizi ve özellikle HSK düzenlemesi doğrudu, yapılan değişikliğe göre belirli bir zaman diliminde yapılması gerekiyor ve bu zaman, bu değişiklik meşru kabul edilirse, doğru, yürürlüğe girmeli. Ama biz, baştan itibaren, hem komisyon aşamasında hem Mecliste, Genel Kurulda hem de referandum sürecinde önümüzdeki bütün engellemelere rağmen, bütün tutuklamalara rağmen, her türlü etkinliğimiz yasaklanmasına

rağmen, bütün olasılıkları zorlayarak neden “hayır” dediğimizi anlatmaya çalıştık. Tabii bu sesimizin Türkiye’nin önemli bir bölümüne ulaşmadığını, ulaştırılmadığını, bilinçli bir engelleme çabası olduğunu da tekrar Anayasa Komisyonunda tutanaklara geçmesi açısından ifade etmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Komisyon da beraber çalıştık, orada da çok geniş konuşmalar oldu, tartışmalar oldu, ben de sizler gibi bütün çalışmalarda baştan sona bulundum. Komisyon önce, zaten Milliyetçi Hareket Partisi liderinin çağrısıyla böyle bir çalışma başladı, o süreci tekrar kısaca hatırlamak açısından ve sonra iki parti arasında varılan mutabakat gereğince böyle bir değişiklik teklifi kamuoyuna, toplumun farklı kesimlerine, diğer siyasi partilere sunulmadan, alenacele bir şekilde Komisyon aşamasına geldi; halbuki toplumsal sözleşmeler, anayasalar, anayasa değişiklikleri özü itibarıyla doktrinel olarak da dünya deneyimleri açısından da kesinlikle toplumun en geniş mutabakatının sağlanması gereken metinler olma özelliğindedir. Fakat bu itirazlarımız Komisyon aşamasında dikkate alınmadı ve Komisyon aşaması da yine çok büyük bir aceleyle, usul kuraları ihlal edilerek -bunların hepsi tutanaklarda mevcut zaten, biz itirazlarımızı o zaman da yapmaya çalıştık- yer yer söz hakları verilmeyerek, yer yer kısılarak, çok ciddi tartışmalara sahne oldu ve iktidar partisiyle diğer partinin, MHP’nin oylarıyla bu değişiklik Genel Kurula gitti. Yani Komisyon aşamasında da kesinlikle meşru, demokratik bir tartışma söz konusu olmadı, olmadı.

Genel Kurul aşamasında da yine orada da Genel Kurulda da düşüncelerimizi ifade etmeye çalıştık. Bir kere her şeyden önce, geçen toplantıda da ifade ettim ve daha önce de müteaddit defalar bu salonda ifade ettiğim üzere, Mecliste 3’üncü büyük parti olan Halkların Demokratik Partisinin iki eş genel başkanı ve 12 milletvekili tutukluken hem de tümüyle keyfi ve siyasi saiklerle tutuklanmışken bu Anayasa değişikliğinin Genel Kurulda kabulü ve bunun meşru kabul edilmesi mümkün değildir. Üstüne üstlük, yani “üstüne üstlük” derken biraz metafor olarak söylüyorum, her oylamada, hani isim okunuyor ya oy vermek için, her seferinde Demirtaş başta olmak üzere, bütün arkadaşlarımızın adı çağrıldı. Selahattin Demirtaş oy vermeye çağrılıyor, Figen Yüksekdağ, Gülser Yıldırım... Yani bu ne demek? Biz orada da itiraz ettik, bunlar cezaevinde. Cezaevinden gelip oy kullanamazlar. Devletin denetiminde ve orada tutuluyorlar. Biz bunun üzerine talep ettik, kendileri bizzat cezaevlerinden dilekçe verdiler Meclis Başkanlığına: “Biz bu değişiklik teklifinin oylamasında şu anda özgür olmasak da bulunmak istiyoruz çünkü geleceği tayin eden, geleceği tümüyle yani anayasal anlamda dönüştüren bir sistem değişikliği var ve biz halkın oylarıyla seçilmiş temsilciler olarak bu değişiklikte irademizi kullanmak istiyoruz.” Bizim bütün itirazlarımıza rağmen arkadaşlarımız oy kullanmadığı gibi, her seferinde sırf tutanaklara geçsin diye, bu, tarihte anayasa hukukçularınca, siyasetçilerce ve tarih bilimcilerle nasıl değerlendirilecek hep göreceğiz. O isimler okundu, bütün Genel Kurul boyunca cezaevinde olmaları biline biline okundu ve oy kullanılmadı ve Genel Kurul aşamasında oyların sayımı, dökümü, gizliliği, bütün ilkeler aslında ihlal edildi ve bizce, en azından gözlemlerimiz anlamında ifade etmek istiyorum ve kamuoyunda da çok tartışılan bir mesele, milletvekilleri özgürce oy kullanamadılar. Mesela bizim bölümümüz oy kullanma yerinin bir bölümüne yakın, yani bizzat orada kaç kişinin gözlediğini, not tuttuğunu, orada bir baskı oluşturduğunu, tırnak içinde, psikolojik anlamda, gözlemleyebildik ve bu da diğer meselelerle birlikte gayrimeşru ve antidemokratik bir ortamda olduğunu açıkça ortaya koydu. Yani partimizin zaten dışta bırakılmasının hiçbir izahı ve kabulü demokratik bir Anayasa değişikliğinde söz konusu olamayacağı gibi, usul kuralları da esasa müessir olarak sürekli ihlal edildi.

Ben kendi durumumu geçen toplantıda söylediğim için açmayacağım, Anayasa Komisyonu üyesi olarak maalesef tutuklandım, hemen sonrasında ve üç ay sonra ilk duruşmada tahliye edildim, üstelik itirazla tutuklandım yani sorgu hâkimi hemen bıraktı aslında, aynı gece. Fakat sonra dıştan bir müdahaleyle, her zaman olduğu gibi, şimdi Siirt Milletvekilimiz Besime Konca’da olduğu gibi dıştan bir müdahaleyle iki gün sonra, İdris Baluken’in tahliye edildiği gün, akşam televizyonlardan hakkımda

yakalama kararı verildiğini öğrendim. Beni bırakan hâkimin gerekçesi, tahliye gerekçesi değildi, beraat gerekçesiydi yani hukukçulara gösterebilirim, basında da var. Neyse, gittik ve geldik. Benim şahsımla ilgili değil bu, yani benim Komisyon üyesi olmam ve halkı temsil etmem ve arkadaşlarımla da aynı pozisyonunda olması itibarıyla. Mesela şu anda Siirt milletvekilimiz... Burada hukukçu arkadaşların çoğunlukta olduğunu bilerek söylüyorum. Değerli arkadaşlar, dosyanın savcısı örgüt üyeliğinden düşürerek propagandadan mütalaa verdi, ne olur hukukçular dikkatle dinlesin. Dedi ki: “Bu örgüt üyeliği değil, propagandadır.” Mütalaa bu buna dönüştürdü ve tahliye istedi çünkü altı aydır tutuklu ve kendi mahkemesi, Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi oy birliğiyle, oy çokluğuyla bile değil, tahliyesine karar verdi ve bir gün sonra Batman başsavcısı yetkisi yokken itiraz etti, propagandadan zaten yatmış, bitmiş yani süre, öyle bir süre de yok. Batman Başsavcılığının itirazıyla üst mahkeme üyelikten tutuklama kararı verdi. Ceza hukukunda bunun benzeri yoktur. Doğal hâkim, kendi mahkemesi propagandadan ceza verecek, verecekse verecek. Şimdi başka bir mahkeme diyor ki “Hayır, senin mahkemen bunu yapamaz, ben üyelikten tutukluyorum.” Bunun gibi birçok örnek verebilirim ama zamanınızı almak istemiyorum. Özetle, bu tutuklamalarda bu sürecin hepsi birbiriyle bağlantılı.

Şimdi, sonra, referandum sürecinde biz kampanya yapamadık arkadaşlar. “Hayır” kampanyasının bir parçası olarak bizim “NA” müziğimiz yasaklandı. AK PARTİ’nin bölgede Kürtçe müzik çaldığını çok iyi biliyorum. Benim yakınlarım anlattı, “Burada Kürtçe müzik çalınıyordu.” Ama Halkların Demokratik Partisinin “NA” diye ağırlıklı, yani “hayır” Türkçede, parçası yasaklandı ve müzik kullanılamadı. Bizim otobüslerimiz, minibüslerimiz, mitinglerimiz, bütün etkinliklerimiz en keyfi şekilde engellendi, dışarıda olanların yapması da büyük oranda baskı altına alındı. Televizyonda ben üç ay herhâlde üç kere HDP haberi gördüm, yok; sadece parayla verilen reklamlar var, birkaç saniye dönüyor. Ve toplumda bir kampanya var mı, evet dışında bir kampanya var mı? CHP lideri Kılıçdaroğlu, doğru, çok sık çıkıyordu ama biz yoktuk ve toplumun önemli bir kesimi de yoktu. Bu da gayrimeşruyd.

Şimdi geldik bu sefer seçim aşamasına. Alt komisyonda ifade ettiğimiz üzere, bütün aşamaları özetlediğim üzere, kesinlikle bu Anayasa değişikliği teklifi, referandum süreci de dâhil, komisyon aşaması da dâhil, öncesi dâhil asla demokratik bir yöntemle, anayasal ilkeler doğrultusunda yapılmamıştır. Ben şahsen de, biz de parti olarak referandumdan evet çıkmadığını, çıkarıldığını düşünüyoruz. Bugüne kadar -ben taradım, sizler de bakmışsınızdır, zamanım çoktu, o yüzden çok tarama olanağım vardı- İstanbul, Ankara, 17 büyükşehirde “hayır” çıkacak, sonra “evet” 1-1,5 puanla öne geçecek. İstatistiklere, matematiğe aykırı bir durum ve o konuda YSK’nın kararı, onun dayanakları zaten her türlü izahtan varestedir. YSK, açıkça, merkezden, seçim devam ederken, referandum devam ederken müdahale etmiştir referanduma ve Sadi Güven’in, YSK Başkanının açıklaması kendi içinde itiraf barındırmaktadır. Biz televizyonlarda izlediğimizde diyor ki YSK Başkanı: “Gündüz bize hiçbir şikâyet yapılmadan -bu çok önemli hukuk açısından- başvuru yapılmadan biz toplandık ve dedik ki mühürsüzler de geçerli olsun.” Neden? Ortada bir şey yok. Siz nereden biliyorsunuz mühürsüzler kullanılacak? Size bir bilgi mi geldi. Hadi bir başvuru olsa değerlendirmek zorundasınız ve daha iki yıl önce Bitlis’in Norşin ilçesinde -ben de seçim çalışmasına katılmıştım- bir sandıkta mühürsüz oy kullanıldı diye bütün seçim iptal edildi, bir tane, bir tane mühürsüz oy var diye iptal edildi ve sonrasında böyle bir olayda binlerce, milyonlarca mühürsüz pusula varken iptal edilmedi. Yani, özetle, biz bu, şu anda geldiğimiz seçim aşamasının bütün aşamalar gibi önceden hazırlığı yapılan, planlanan ve AK PARTİ ile Milliyetçi Hareket Partisi arasında, HSK üyelikleri için yapılan pazarlıkların da farkında ve bilincinde olarak aslında işin çok önceden bitirildiğini, buranın sadece şekli bir aşama olduğunu düşünüyoruz ve demokratik bir ortamda serbest seçim ilkelerine riayet edilmeden eşit yarış, serbest rekabet siyasi partiler arasında olmadan gelinecek bu aşamada da bizim HSK üyelerinin seçiminin meşru olacağı, bunun gerçekten bağımsız ve tarafsız yargıyı kontrol, dizayn edebilecek bir yüksek kurul olma

özellikliğini tümüyle baştan zaten kaybettiğini düşünüyoruz. Burada Anayasa Uzlaşma Komisyonundan birlikte çalıştığımız arkadaşlar da var, milletvekili arkadaşlar, Başkan da var, biz orada aylarca HSK, YSK –hatırlarsınız Sayın İyimaya- aylarca tartıştık ve o tartışmalarımızı buraya getirsek okusak şu anki yöntemin ne kadar sakat olduğunu, ne kadar antidemokratik olduğunu, ne kadar gayrimeşru olduğunu sadece o tutanaklardan bile çıkarabiliriz. Bu nedenle biz yapılan bu anlaşmalara, pazarlıklara, bu gayrimeşru ve antidemokratik uygulamaların aracı olmamak için bu seçimlere katılmayacağız.

Bu arada sayılara da baktım –son söz- yine kadın yok. YÖK’ten sıfır başvuru, Danıştaytan sıfır başvuru, Yargıtaydan sadece 5 başvuru. Yani, 83 başvuru var. Doğru, herkes başvurabilir diyeceksiniz. Başkan gülümsüyor. Kadını da çok tartışmıştık Anayasa Uzlaşma Komisyonunda. Erkek bir HSK da olacak gibi maalesef ve bu toplumun yarısının yine ayrıca dışlanacağı bir kurul olacak. Bu nedenle biz bu seçimlere katılmayacağımızı bildirerek teşekkür ediyoruz.

(HDP milletvekillerinin Komisyon salonunu terk etmesi)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, teşekkür ediyorum.

Sayın Tezcan, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Karma Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım; bugün 6771 sayılı Yasa’yla değiştirilen Anayasa’nın 159’uncu maddesi çerçevesinde yeniden düzenlenen ve yeni adı Hâkimler ve Savcılar Kurulu olarak değiştirilen Kurula Türkiye Büyük Millet Meclisi kotasından seçilecek 7 üyenin seçimini yapmak üzere Karma Komisyon toplanmış. Burada öncelikle, belki ironik de olsa tarihî bir öneme işaret etmeyi uygun buluyorum. Daha önceden bu Kurulun adı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluydu, bu Anayasa değişikliğinde Kurulun adından “Yüksek” kelimesi çıkarıldı, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçiyoruz. Herhâlde değişikliği getiren, teklif eden irade bundan sonra Kurulun sözde dahi olsa yüksek sıfatının kalmayacağını düşünmüş olacak ki isminden de çıkaralım demiş.

Değerli arkadaşlar, yargı bağımsızlığının bir ülkede...

BAŞKAN – Sayın Tezcan, özür dilerim, bir şey söyleyeceğim: Uzlaşma Komisyonunda –arkadaşlar hatırlarlar- o zaman 4 parti mutabık kalmıştı “Yüksek” ifadesinin çıkarılması hususunda, 2012’de.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ben düşüncemi söyleyeyim, siz daha sonra düzeltin Sayın Başkan. O zaman da öyle bir irade olmuş demek ki.

Evet, şimdi, ben söyleyeceğim sözü daha önce de söyledim burada Komisyon çalışmaları sırasında. Beş sene önceki, dört sene önceki çalışmada hangi iradeyle, düşünceyle yapıldı bilmiyorum. Oradaki içerik bugünküne uygun bir içerik değildi. Ben bugünkü içeriğe bakarak, şu anda oluşturulan Kurulun niteliğine bakarak bunun en azından bu çerçevede kendi içinde isabetli ve tutarlı olduğunu ifade etmek istedim. Yoksa o tartışmayı yaparız o kurul nasıl olmalıydı, nasıl oldu, açar bakarız; orada gerçekten sadece adından değil, niteliğinden de bu çıkarılmış mı çıkarılmamış mı bakardık.

Sevgili Başkanım, dört dakika ilave ediyorum konuşmama sizin bu müdahaleniz nedeniyle.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yargı bağımsızlığının ne kadar önemli olduğunu ne yazık ki ülkemizde sürekli yaşayarak görüyoruz. Keşke yaşadıklarımızdan ders alsak. Yargı vesayetinden ya da yargı üzerindeki vesayetten şikâyet edenler bundan kurtulmanın yolu olarak öne sürdükleri her değişiklikte bir yeni vesayet süreci başlattıklarını ve bundan da sadece kendilerinin değil bir milletin zarar gördüğünü hem birlikte müşahade ediyoruz hem de bunun sebebi olanların, sorumluların bunu ikrar etmek zorunda kaldığını görüyoruz. Bakın, 2010 yılı Anayasa değişikliğine giderken yargı üzerinde vesayet var, bu vesayetten kurtulacağız dendi, 2010 değişikliğinden sonra da yargıdaki bütün vesayetler

sona ermiştir denirken aradan geçen süre içerisinde, 15 Temmuz geldiğimizde, o “Vesayet sona erdi.” denilen yargıda 3.500 yeni atanan yüksek yargı üyeleri dâhil olmak üzere hâkim ve savcıların ihraç edildiği bir sürece geldik. Bunu 2010 yılında getirdiğiniz bu sistem Türkiye’ye reva gördü ne yazık ki, yolunun o sistem açtı. Burada Anayasa Komisyonunda bunlar görüşülürken uzun uzun anlattık. Yargı bağımsızlığı sadece demokrasi için gerekli olan bir şey değil, yargı bağımsızlığı bireyin güvenliği için, güvencesi için gerekli olan bir şey, hukukun üstünlüğü için gerekli olan bir şey. Her birimizin bu ülkede güven içerisinde yaşayıp yaşayamayacağımızla ilgili bir temel sorun, bir tercih. Yargıyı siyasetin emrine sokarsanız siyaset yaşamın her alanını kilitleyebilme güç ve kudretine sahip olur. Öyle bir ülkede yaşama şansınız olmaz, nefes alma şansınız olmaz. Herkes bilir, burada hemen hemen büyük çoğunluğumuz hukukçuyuz, hukukun tariflerinden biri de “Hava gibidir, olmadığı zaman fark edersiniz ne olduğunu.” derler. Olmadığı zamanı yaşadık, yaşıyoruz, hâlâ yaşıyoruz. İnsanların kendi sıkıntılarını iktidarın güç ve kudretine karşı ya da herhangi bir haksızlığa karşı kendini korumak için müracaat edebilecekleri bir kapı, güvenli bir kapı olmadığına o ülkenin nefes alınamaz hâle geldiğini hepimiz biliyoruz aslında ama bilmemize rağmen güç sarhoşluğu içerisindeyiz. Elimize geçirebildiğimiz yetkiyi nasıl olsa bol kullanırken “Bu bana zarar vermez. Benden başkasına zarar verirse de ‘Adam sen de...’” deme noktasındayız. En büyük açmazımız ve sıkıntımız bu ve böyle yürüdüğümüz sürece bir süre sonra o silahın namlusu ters dönmeye başlıyor, bir süre sonra o silahın namlusu bize doğrultulmaya başlıyor. Kendi elimizde sandığımız silahı bir gün bir şekilde başkalarına kaptırdığımızda o namlunun kimi nerede vuracağı belli olmuyor. İşte öyle bir ülke yaşanabilir bir ülke değildir arkadaşlar. O yüzden, ısrarla diyoruz ki yargı bir siyaset ya da cemaatin ya da bir başka grubun, çıkar grubunun kontrolü altına girmez, giremez; yargıyı tek kontrol edecek güç hukukun kendisi olmak zorundadır. Yargı bağımsızlığı insanın bağımsızlığının güvencesi, yargı bağımsızlığı kişinin özgürlüğünün güvencesi ama ne yazık ki görüyoruz ki ısrarla ve ısrarla bağımsız yargı arayışı yerine tabi olan yargı arayışı devam ediyor. 2010 yılında yapılan hatanın bedelini, özellikle yargıda yapılan hatanın bedelini başka hatalarla beraber 15 Temmuzda Türkiye Büyük Millet Meclisinin üzerine atılan bombalarla ödedik. O çete devletin içerisine sadece devletteki bürokratları aldatarak girmedi, o çete devletin içerisine sadece okullarda adam yetiştirerek girmedi; yargıyı kullanarak, yargıda muhtemel bürokrasi içerisindeki hiyerarşik silsileyi bozmak için mahkemeleri bir araç olarak kullandı, disiplin kurullarını bir araç olarak kullandı, idari yargıyı bir araç olarak kullandı, adli yargıyı bir araç olarak kullandı, oralara hâkim olabilmenin yolu olarak da önce Adalet Bakanlığını, ondan sonra da dönemin Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulunu kullandı. Bunları biliyoruz, yaşadık. Şimdi bu geline süreç, aynı filmin yeniden, bir başka versiyonunu milletimize ne yazık ki izletecek bir süreçtir. 6771 sayılı Yasa’yla oluşturulan Hâkimler ve Savcılar Kurulu yargı bağımsızlığını kesinlikle yok edecek, siyaseti, yargıyı tekrar cemaatlerin emrine sokacak bir süreçtir.

Duyuyoruz, eminim siz de duyuyorsunuz, dün FETÖ vardı, Fetullahçı cemaat “Gülen Cemaati” deniliyordu o zaman, “FETÖ” denilmiyordu; bugün yargı içerisinde Hak Yolcuları, Okuyucular – ben bilmem o kadar derin kültürüm yok- ya da Menzilciler diye yeni cemaat isimleri üzerinden iktidar dağıtıldığını ve devşirildiğini duyuyoruz. Eminim, yargıyla daha yakından teması olan, yargı bürokrasisiyle daha yakından teması olan içimizdeki başka arkadaşlarımız daha yakından biliyorlardı. Belki de benim elimde imkân olmayıp da yapamadığım isimlendirmeyi yapacak düzeyde “Filanca filanca cemaattendir, filanca filanca cemaattendir.” diye tarif edecek noktadadırlar. Reva mı arkadaşlar, reva mı? Dün “Alnı secdeye değenden zarar gelmez diye düşündük ve hata yaptık.” diyen bir anlayış yeniden alnı secdeye değme üzerinde bir yargı şekillendirmeye kalkışırsa yarın secdeye değen alnın içindeki o kafanın içindeki beynin hangi şeytanlığı planladığını nasıl bileceğiz? Yaşadıklarımızı

yeniden bu millete yaşatmaya siyaset kurumu olarak hakkımız var mı? Burada yaptığımız şey “Bu oy verilecek.” verilsin, istediğiniz kadar oy verin. Ne değişecek, anlayış böyle, kurgu böyle olduktan sonra?

Şimdi burada biz sisteme karşı çıktık “13 kişinin 6’sını siyasi kimliği daha ağır basan bir kişiye, cumhurbaşkanına seçtiyorsunuz.” dedik. Mevcut, eski Anayasa’daki cumhurbaşkanından daha fazla siyasi kimliği olan, yürütmenin doğrudan doğruya tek temsilcisi olan kişiye seçtiyorsunuz yani eskiden Bakanlar Kuruluna seçtirmek gibi bir şey; geriye kalan 7’sini de güya Meclise ama kurgulanan sistem son noktada AK PARTİ çoğunluğunun burada seçebileceği bir yapı. Ama çoğunlukla seçer ama ittifakla bilemem, bir tercih ama elinde bu yetki ve imkân var, dağıtır oyları ikiye ve bu şekilde seçer. Burada saatlerce onu anlattım.

Şimdi, aday olma süreçlerine baktığımızda ne yazık ki baştan işaret ettiğimiz bu tehlikelerin tamamının aslında sadece bir vehim değil, yalın, somut gerçeklik olduğunu görüyoruz; müracaatlar ortada. Bakıyoruz -işte şurada bize dağıttığınız, teşekkür ederiz- bir buraya bakalım, buradaki referanslara, referanslarını yazmış: AK PARTİ il başkanı, AK PARTİ milletvekili. Buradaki referanslar, ben uydurmadım, özellikle ihtiyaç duymuş bu referansları yazmaya veya açık kaynaklardan araştırıyorsunuz: Milletvekili adayı, belediye meclis üyesi adayı, belediye meclis üyesi, AK PARTİ il yöneticisi, ilçe yöneticisi. Yani, şu veya bu şekilde, işte biraz önce söylediğim filanca cemaatlerle teması; sosyal medya paylaşımlarına bakıyorsunuz, çok net işaret ediyor. Açıyorsunuz, Facebook’a girseniz yetiyor, Twitter hesabına girseniz “Neyi paylaşmış?” diye görebiliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, böyle bir tablo içerisinde... Yani, 83 adayın hepsi böyle demiyorum ama yüzde 80’inin böyle olduğu bir tabloyla karşı karşıyayız. Soruyorum size: Bu bir tesadüf mü?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Doğru değil.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Doğru olduğunu siz de biliyorsunuz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Değil, değil. Siyasi yok.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Orada da onunla ilişkilerini de biliyorsunuz, öyle olacak.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Öz geçmişlerine bakın.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – 30 küsuru öyle.

Değerli arkadaşlar, neyse, siz anlatırsınız. Bakın, ben sizi dinliyorum sabırla. Niye rahatsız oluyorsunuz? Konuşacağız. Belki orada ikna edemedim de burada ikna edeceğim, belli mi olur, niye dinlemiyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, burada böyle bir tablo içerisinde yargıyı yeni felaketlere sürüklüyoruz, keşke sadece yargıyı yeni felaketlere sürükleysek, yargıyı felakete sürüklediğimizde ülkeyi bir başka felaketin eşiğine getiriyoruz.

Bakın, orta vadede geçmişimizde yaşanan benzer olaylar oldu. Bir siyasi parti irtibatı olabilir yargıda yüksek yere aday olanların, mesele bu değil ama seçimlerin kriterlerinde bunların hâkim noktaya gelmesi hâlinde orada yargı bitmiştir, hukuk yoktur artık.

Rahmetli Özdemir Özok’u bilirsiniz, rahmetli Özdemir Özok Barolar Birliği Başkanıydı -Allah rahmet eylesin, mekâmı cennet olsun- başarılı bir hukukçuydu. Şimdi, rahmetli Özdemir Özok’un Cumhuriyet Halk Partisi üyeliği vardı, aktif bir görevi yoktu, Cumhuriyet Halk Partisinde eskiden gelen bir üyeliği vardı ve Cumhuriyet Halk Partiliydi. O dönemde, 2010’dan önce, eski dönemde Anayasa Mahkemesi üyeliğine tayin edildi ama reddetti, kabul etmedi, istifa etti görevden. Tek bir gerekçesi vardı, ne partinin milletvekili adayı olmuştur ne partide bir yöneticiliği vardı, sadece üyeliği

vardı, belki de bir mahalle delegeliği vardır onu bilemiyorum, sadece bu noktada kabul etmedi. Bu bir derstir tarihten çıkarmamız gereken, oralardan buralara geliyoruz. Oralarda kalsaydık, o ahlakı, o kültürü yerleştirmiş ve bozmamış olsaydık bugün ne FETÖ cemaatiyle uğraşılıyor olacaktık ne de yarın bilinmeyen, belirsiz maceralara sürükleniyor olacaktık.

Değerli arkadaşlar, HSYK değişikliğinin gerekliliğini daha önce de hepimiz söylüyorduk yani bu 6771 sayılı Yasa gelmeden, değişiklik teklifi gelmeden önce de ama en önemli şikâyetimiz neydi? Yargı bölündü. “Birinci derece mahkemelerde oy kullanmayı kaldıralım.” düşüncesi ortaya atılırken en temel sebep neydi? “Hâkimler; sosyal demokrat, milliyetçi, muhafazakâr –bir de ne- cemaatçi, dört bölüme ayrıldı, hâkimler böyle tarif ediliyor, böyle yerden hukuk çıkmaz.” diye şikâyet eden biz değil miydik? Bizdik. Peki, yerine getirilen çözüm bu şikâyetleri ortadan kaldıran çözüm mü? Hepiniz biliyorsunuz ki değil arkadaşlar. Hepimiz odalarımıza gelen müracaatların ve buralardaki çalışmaların nasıl yürütüldüğünü görüyoruz, birbirimizi aldatmayalım.

Bu, bir mühürsüz seçimin sonucunda geldiğimiz noktadır. Türkiye tarihinde tartışmalı, şaibeli çok seçimler yaşandı. 1912 yılında sopalı seçim vardı, tarihimize girmişti. 1946 seçimleri “açık oy, gizli tasnif” diye tarihimize girdi. Hatta bir ara ona da “sopalı seçim” dediler. Bu seçimler, referandum, 2107 seçimleri de hepiniz biliyorsunuz ki “mühürsüz seçimler” olarak, şaibeli seçim tarihleri arasında yerini daha şimdiden almıştır. Yüksek Seçim Kurulu seçime şaibe karıştırmıştır. Sadece “hayır” diyen 24 milyonu değil –şu anda sandıktan çıkan üzerinden söylüyorum- oy kullanan 49 milyon seçmenin iradesini sakatlamış, iğfal etmiştir. Şimdi, bu gayrimeşru yapı üzerinden biz bir meşru hukuk zemini yaratma arayışındayız. Buradan bu çıkmaz, çıkmayacağını hepimiz biliyoruz. Bu süreç sürekli meşruiyeti tartışılan bir süreç olarak görülecektir.

Değerli arkadaşlar, bir hâkim ya da savcı milletvekili adayı olmak için istifa ettiğinde seçilemezse yeniden hâkimliğe dönemiyor ama bir genel müdür istifa eder, seçilemezse yeniden genel müdürlüğe dönebiliyor bürokrasiye. Niye kanun koyucu olarak böyle bir yol tercih edilmiş? Yargının siyaset kontrolüne girmemesi için, hassas bir görev, özel bir görev diye. Şimdi bakıyoruz, milletvekili adayları olmuş –kendi referansında yazıyor- bugün hâkimliğe dönebilme imkânı ve yetkisi olmayanlar Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği konusunda bu sistemin kendine tanıdığı imkânı kullanarak orada sistemin en tepesine oturmak istiyor. Bunu vicdanımız kabul edecek mi, böyle bir tabloyu kabul edebileceğimiz mi?

Değerli arkadaşlar, öyle hızlı hazırlanmış bir Anayasa değişiklik teklifiydi ki komisyon çalışmalarında... Bakın, geçen sefer de söyledim, bu Anayasa değişiklik teklifinin askerî yargı kısmını bir kenara bırakıyorum, iki maddesi derhâl yürürlüğe giriyor. Birincisi, cumhurbaşkanının partili olması, diğer de Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu. Ben merak ediyorum, Amerika’da Başkan yüksek yargıç tayin ederken önce Senatonun alt komitesinde kamuya açık bir şekilde dinleniyor uzun uzun, mülakata alınıyor, sorular soruluyor, dinliyor ve vatandaş televizyondan izliyor. Oradan geçtikten sonra, Meclisin önüne çıkıyor Senatoya, orada da mülakata alınıyor, orada da canlı yayınlıyor, vatandaş dinliyor. Yani, vatandaş Meclisin bu yetkisini kullanırken keyfi mi davranıyor, liyakate mi bakıyor, bunlara bakıyor. Oysa bize “Otuz gün içerisinde şu seçimi yapacaksınız.” diye getirip dayatılan bu sistemde, bu adayları bırakın vatandaşının gözü önünde Meclisin dinlemesini, şu Komisyonunu kapalı kapı ardında bile fiilen dinleyebilme imkânı bırakılmamış. Kimi atayacağız arkadaşlar, kimi seçeceğiz yargının tepesine, Allah için bir oturup düşünün. Çağırıp sorabilme imkânımız var mı? Yok, siz de biliyorsunuz olmadığını, geçen sefer sordum “Tek tek çağırıp dinleyeceğiz mi?” diye. Bilmiyoruz, sadece burada yazılan referans yazılarından. Dini nedir, dişi nedir, konuşması nedir... Hâkim adayı alırken mülakata alıyorsunuz hâkim adaylarını, savcı adaylarını mülakata alıyorsunuz ama onların en tepesindeki kurulun üyeleri kendini seçen yapının, kurulun önünde mülakata girmiyor, derdini anlatmıyor. “Konuşmasını bilemeyen hâkim

yapmam.” diyorsunuz, mülakatın gerekçesi o. “Başarılı bile olsa giyimine kuşamına, konuşmasına, sosyal pozisyonuna bakacağım.” diyorsun ama böyle olup olmadığını bilmediğin insanları “Kurulun tepesine getiririm.” diyorsun. Bu çelişkiyi çözün kendi içinizde nasıl çözeceksiniz.

Arkadaşlar, alışacaksınız. Acele yapıyorsanız en azından bu konuda...

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Ama yıllarca hâkimlik yapıyorlar bunlar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bilemem. Hepsı de hâkim değil. Bakacaksınız, yıllarca hâkimlik yapanların içerisinde 3.500 hâkimi ihraç ettiniz.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – O ayrı...

MURAT EMİR (Ankara) – Avukatlar var bir de.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani “siz” derken, Kurul ihraç etti.

MURAT EMİR (Ankara) – Avukatlar ne olacak?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani, bırakın, derdinizi anlatırsınız sonra, ben anlatayım.

Arkadaşlar, burada öyle bir tablo içerisinde ki olağanüstü hâl şartları altında, mühürsüz seçimle getirilen bir Anayasa değişikliği üzerinde bir yargı dizayn ediyoruz. Seçim Kanunu’nu OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle değiştirdi Hükûmet. Anayasa Mahkemesi görevini yapmadı, “Ben denetlemem bunu.” dedi 1991 tarihli içtihatlarından döndü. OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle 298 sayılı Seçim Kanunu iki kez değiştirildi: Biri, Nüfus Kanunu değiştirildi, oraya etki etti; öteki de Seçim Kanunu doğrudan değiştirildi, propaganda sistemi ona göre şekillendi. Böyle bir tablonun içerisinde, bir sene içerisinde en az uygulanmaması gerekirken, özellikle o değişiklik kanunla yapılmış olsaydı, medya propagandalarının denetimini ortadan kaldıran 298 sayılı Kanun’un 149/a maddesindeki hükmü yürürlükten kaldıran değişiklik OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle değil de Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun çıkarıp yapılsaydı Anayasa’nın 67, son hükmüne göre bir sene içerisindeki seçimlerde, referandumlarda uygulanamayacaktı ama Yüksek Seçim Kurulu dedi ki: “Bu, kanun değildir, kanun hükmünde kararnamedir. Ben bunu uyguluyorum.” Bunlar ibret alınacak tarihî olaylardır. Unutulmaması için, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

İşte, böyle bir tablo içerisinde biz yeni bir kötü filmin senaryosunun şu anda ortağı edilmek isteniyoruz. Bu meşruiyet tartışmasını devam ettireceğiz. Anayasa Komisyonu, Karma Komisyon, diğer noktalarda düşüncelerimizi söyleyeceğiz. Parlamento zemini bizim bu düşünceleri söyleyeceğimiz zemin ama bunu meşrulaştıracak oylamaların parçası burada olmayacağız. Burada düşüncelerimizi her noktada ifade edeceğiz ama bu gayrimeşru, mühürsüz seçim ortamında yaratılan ve 2010 yılında “Vesayetten kurtarıyoruz.” deyip bir yeni cemaat vesayetinin altına sokulan yargının bir başka siyasi ve cemaat ittifakları içerisinde yeni bir vesayet altına sokulması sürecinin oylamasında bizim oylarımız olmayacak, oylamaya katılmayacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Sayın Ömer Süha Aldan...

Buyurun Sayın Aldan.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkür ederim.

Sayın başkanlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Sayın Tezcan’ın da dediği gibi, bu Anayasa değişikliğinin hemen yürürlüğe giren iki maddesinden birini bugün oylayacak bu Komisyon, Karma Komisyon.

Aslında şöyle başlamak lazım söze: Her şey 12 Eylül 2010 yılında yapılan referandumda değişti. Özünde 7 kişiden oluşan HSYK vardı 2010 öncesinde, Anayasa değişikliği öncesinde. Bunlardan 3 tanesi Yargıtay üyesiydi, 2 tanesi Danıştay üyesiydi, 1 tanesi Adalet Bakanı ve 1 tanesi de Adalet Bakanlığı Müsteşarıydı. Kuşkusuz o dönemde HSYK'nın aldığı kararlar konusunda zaman zaman tartışmalar da söz konusu olmuştur ama şöyle bir şey var: Geçmişe şöyle bir baktığımızda yani 12 Eylül döneminden bu yana, HSYK'nın yürürlüğe girdiği andan itibaren, yargıdaki siyasallaşmanın bireysel bir nitelik aldığını görmekteyiz. Yargıda zaman zaman sıkıntılı kararlar olabiliyordu, HSYK'nın kimi kararları beğenilmeyebiliyordu, tartışma konusu olabiliyordu. Yine, düşüncesinden dolayı kimi hâkim ve savcılar değişik soruşturmalara tabi tutulabiliyordu, bunlar olabiliyordu ama işin özünde, iş dönüp dolaşıyordu, bireysel bir siyasal anlayışla yüz yüzeydik. 2010 referandumu yargıdaki bu siyasallaşmanın kurumsal bir hâl almasına neden oldu. O andan itibaren yargıya bir kesim egemen olmaya başladı ve bunun en büyük örneğini de 15 Temmuz sonrasında zaten somut bir şekilde gördük. Hâkim ve savcıların neredeyse üçte 1'i şu anda meslekten ihraç edilmiş durumda. Ve öyle bir tablo ki bu, yargıdaki siyasallaşmanın en önemli sonuçlarından bir tanesi bu, gün yüzüne çıkana, bir de bunun uzun vadeli olanı vardır. Eğer siz yargıdaki siyasallaşmayı kurumsal bir hâle getirirseniz, toplumda bir süre sonra o yargıya güven duygusunun kaybolmasına neden olursunuz. İnsan kitleleri bireysel olarak artık yargı yoluna başvurmamayı bir yöntem olarak belirlemeye başlarlar. Öyle bir an gelir ki toplumsal kitle oluşumu ortaya çıkar “Ben bu yargıya güvenmiyorum, artık kendi hakkımı kendim arayacağım.” diye. Tüm bunlar somut olarak önümüzdeyken, tarih önemli bir dersi her gün Türk milletinin önüne koymuşken bu referandumda yapılan düzenlemeyle aynı anlayış daha belirgin bir şekilde gündeme getirilmiş bulunmaktadır.

Bir kere, bu Anayasa oylamasını meşru kabul etmemiz mümkün değildir, kesinlikle meşru kabul etmiyoruz. Bu, meşru kabul edilmeyen bir madde kendi içinde de meşru değildir. Çünkü doğrudan doğruya bir güçler birliğini düzenleyen bir maddedir, güçler birliğini düzenleyen bir Anayasa değişikliği söz konusudur ve biz bunu bugün bir oylamaya, göstermelik bir oylamaya tabi tutacağız.

Şimdi, işin daha somut tarafına gelelim: Adalet ve Kalkınma Partisinin 30 tane üyesi var, 12 tane Cumhuriyet Halk Partisinin, 6 tane Halkların Demokratik Partisinin, 4 tane Milliyetçi Hareket Partisinin bu Komisyonunda üyeleri var. Komisyonunda üçte 2 çoğunluğu partiler arasında bir anlaşma sağlanmadan bulmak şu aşamada mümkün değil. Ama beşte 3 çoğunluğu bulmanın mümkün olduğunu görüyoruz. Nasıl görüyoruz? Anayasa görüşmelerinin başından itibaren iki siyasal partinin bu düzenlemenin hayata geçmesi, yasalaşması yönünde gösterdikleri çaba göz önüne alındığı zaman 34 kişilik bir milletvekili topluluğu var, beşte 3 çoğunluk 22 ediyor. Doğal olarak iki siyasal partinin anlaşması sonucu burada yapılacak oylamada kişiler belirlenecektir -o 3 kişi- her bir oy için 3 kişi belirlenmiş olacaktır. Ha, bunun dışındaki bir arayış söz konusu olmadığına göre, diğer siyasi partilere ilişkin bir girişim söz konusu olmadığına göre, anlaşılan odur ki, iki siyasal partinin mutfağında hazırlanmış kişilerin listesi oylanacaktır.

Bunun bir kere bu Komisyona büyük bir haksızlık ve saygısızlık oluşturduğunu düşünüyorum. Neden dersiniz? Bizi bir anlamda hiçe sayıyor, sadece bu anlamda bu düzenlemeye iştirak etmeyecek insanlara değil, bu oylamada yer alacak olanlara da. Bir Yargıtay ve Danıştay üyesi eğer buna aday olmuşa, bir Yargıtay ve Danıştay üyesi için en önemli kanıt hâl kâğıtlarıdır. Bu kişiler müfettişlerce denetlenirler, ömürleri boyunca her iki senede bir bunların bütün kişilik özellikleri ayrıntılarıyla, temayülleri, zaafı, uygun olmayan davranışlarının hepsi o hâl kâğıtlarına kaydedilir. Eğer gerçekten bir ciddiyet söz konusu olmuş olsaydı bu işte, bizim önümüze kişilerin verdiği birtakım belgelerin -hatta kimi fotoğrafsız- birer fotokopileri çektilirip önümüze, masamıza konmazdı. Belli ki tamamıyla buradaki Komisyon üyeleri de onların önlerine bir liste konacak, onlar bu listeye oy vereceklerdir.

Eğer hâl kâğıtları gelmiş olsaydı çok farklı şeyler görürdük. Her şeyden öte bu kişilerden pek çoğunun hakkında ben soruşturma yaptım vakti zamanında, ben biliyorum çünkü ne olduklarını ne olmadıklarını. Elbette ki çok değerli insanlar da var bu listede, hakikaten hangi siyasi düşünceye sahip olursa olsun vicdanına, hukuki bilgisine değer verdiğim insanlar da var. Ama bunu bu 1 sayfadan ibaret o kişinin kendisine özgü yazdığı birtakım CV’lerle değerlendirmemiz mümkün olamaz. Gönül isterdi ki, madem, bu işte bir ciddiyet payı olsaydı ki, bu insanlar tek tek gelirlerdi, kendilerini bize anlatırlardı. Bunlar Türk yargısının geleceğinde söz sahibi olacak insanlardır. Yargıtaya kim seçilecek, bunlar seçecek. Kim meslekten ihraç edilecek, bunlar ihraç edecekti. Kim terfi edecek, kim ağır ceza mahkemesi başkanı olacak, kim cumhuriyet başsavcısı olacak, bunlar tayin edecekti. İnsanların eş durumundan tayinlerini bile bunlar tayin edecekti. Bu, oldukça önemli bir müessese ve bu seçimi yaparken hangi kriterle dayanacağız, hangi kriter? Yani şu sayfada yazılanlardan hangi kriterlerden nasıl bir çıkarım yapacağız, nasıl? Bir siyasal partiye en çok bağlı olana mı oy vereceğiz, yoksa görüntüsüne mi, yoksa değişik kişilerden olan referansına mı oy vereceğiz?

Biz bunları tanıyor muyuz değerli arkadaşlarım, ciddi olalım lütfen. Kaç kişiyi tanıyoruz burada? Hangileriyle irtibatımız oldu? Hiçbiriyle bizim irtibatımız olmadı.

Ve tabii, bir diğer soru, neden şimdi? HSYK seçimleri normalde 2018 yılında yapılacaktı. 22 kişiden oluşan bir kurul var, 22 kişiden oluşan kurulda siyasi düşüncesine göre şimdi ayırım yapmak çok hoş olmaz ama belli bir aritmetik de var, bunu da tek tek isim isim de biliyoruz. Ama birdenbire bu seçim erkene alındı ve 13 kişi belirlenecek şimdi.

Şöyle bir olay var: Tabii, perde gerisinde neden bunun alelacele yapılmak istendiğini de biliyorum ama burada daha fazla polemik konusu da yapmak istemem.

İşin özü şu değerli arkadaşlarım: 32, beşte 3 çoğunlukla 3’er kişi belirlenecek. Keza Genel Kurulda da yine göstermelik şekilde bir oylama yapılacaktır. Benim demek istediğim şey şu: 2010 yılında blokumda bir yazı yazmışım, “Bakın, bu yargıdaki böylesine bir siyasallaşmanın sonucu çok ağır olur. Müthiş kadrolaşma hareketleri olur, bunun sonucunda intikamcı duygu öne çıkar, hâkim, savcılar sindirilir, ezilir, korkutulur ve bir süre sonra iş çıkırından çıkar ve bir gün gelir insanlar yargıya güven duymadıkları için kendi haklarını kendileri aramaya başlar.” diye yazmışım 2010 yılında. Bunun bir benzerini devam ettireceğiz. Biz, tarihten ders almıyoruz demektir.

Yargının şöyle bir özelliği vardır: Yargı, çoğunlukla egemen güce uyum gösterir, böyle bir huyu vardır. Egemen anlayış hangisiyse ses çıkarmaz ama yargının ciddi anlamda bir arşivleme yetisi de vardır, yeteneği vardır. Her şeyi bir yerlere kaydederler değerli kardeşlerim ve gün gelir hiç ummadık şekilde insanların önüne konulur.

Ben isterdim ki –bunu samimi olarak söylüyorum- yargıda gerçekten siyasallaşmanın önünü kesebilseydik beraberce, keşke kesebilseydik. Varsın haksız kararlara da maruz kalabilirdik ama bu bir başlangıç olurdu. Biz bu başlangıcı ne yazık ki elimizin tersiyle ittik.

Tabii, bu konudaki son sözlerim şudur: Mümkün olduğunca katılımcılığa ve çoğulculuğa özen gösterin oylama sırasında, ben bunu rica ediyorum. İkincisi, lütfen, zor da olsa, elinizde yeterli şey de olmasa da buradan hak eden insanlara oy verin diyorum. Bunu, geçmişte bu yargıda uzun yıllar görev almış bir insan olarak rica ediyorum. Yargıyla daha fazla oynamayın lütfen diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aldan.

BÜLENT TEZCAN (Ayдын) – Sayın Başkan, son bir cümle müsaade ederseniz. Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için yapılacak seçime katılmayacaklarına ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, Karma Komisyon üyesi değerli milletvekili arkadaşlarım; hem Adalet Komisyonu Sözcümüz hem de Anayasa Komisyonu Sözcüsü olarak düşüncelerimizi beyan ettik. Oylamada hazır bulunup bu sürecin ortağı olmayacağımızı da ifade ettik. Sizi çalışmanızla baş başa bırakıyoruz.

Teşekkür ederim.

(CHP milletvekillerinin Komisyon salonunu terk etmesi)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, Sayın Aldan; teşekkür ediyorum katılarınız için.

II.- KARMA KOMİSYONLAR (Devam)

A) KONU (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek üyelerin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin kurulan alt komisyonun, çalışmaları, raporu ve karma komisyonda üye seçimiyle ilgili yapılacak çalışmalara ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN - Sayın Parsak, buyurun.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, bu Karma Komisyonumuzun tarihî toplantılarının ve yapılacak seçimlerin bir kere daha hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Biraz önce Alt Komisyon Başkanımızın da ifade ettiği gibi, biz bu minvalde kurulan alt komisyonda tarafımıza tevdi edilen görevi titizlikle, bihakkın yerine getirdik ve buradaki çalışmaların neticesinde artık yavaş yavaş seçim aşamasına doğru da geliyoruz. Burada yapılacak olan seçimler de son derece tarihî, önemli, kritik seçimlerdir.

Bu seçimlere ilişkin olarak söz alan hatiplerden bir tanesinin Milliyetçi Hareket Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi arasında pazarlık iddialarına ilişkin beyanları tamamen gerçekten uzak, mesnetsiz, o yönüyle de tarafımızca asla kabul edilemeyecek, çirkin iddialardır. Dolayısıyla bunu kabul etmediğimizi, bunların ispata muhtaç olduğunu ve ispatlanamadığı takdirde de milletimiz nezdindeki müeyyidesinin de belli olduğunu, kayıtlara geçmesi itibarıyla da burada hatırlatmak isterim.

Aynı şekilde bir diğer hatibin, referandum sürecine ilişkin olarak, aylardır duyduğumuz gibi ama referandum tarihi itibarıyla daha sık duyduğumuz gibi, bir gayrimeşru referandum, bir gayrimeşru Anayasa değişikliği iddiaları da tamamen gerçeklerden uzak, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim asla kabul edemeyeceğimiz iddialardır ve bu iddialar da aynı şekilde ispata muhtaç olan iddialardır. Dolayısıyla bunların da kayda geçmesi bakımından ifade edilmesinde yarar görüyorum.

Keza, bir diğer hatibin “Niye şimdi?” ya da “Ne bu acele?” şeklinde başlayan iddiaları da gerçekten hakikatten uzak, mesnetsiz iddialardır. Çünkü o sözü söyleyen hatibin partisinden biraz önce de konuşmuş bir değerli milletvekilinin de bulunduğu ve Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim 15 Temmuzdan hemen sonra oluşturmuş olduğumuz ve kamuoyundaki yaygın adıyla “mini anayasa komisyonu” olarak bilinen komisyon çalışmalarında da süren kırk beş günün tamamında, diğer tüm maddelerle birlikte hemen hemen her gün Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu ya da yeni adıyla Hâkimler Savcılar Kurulunun da müzakere edildiği bir gerçektir. Bunu da burada kayıtlara geçirmek isterim.

15 Temmuz önemli bir paradigma değişikliğidir siyasetimizde de ve bundan dolayı 15 Temmuzdan hemen sonra devreye giren bir devlet aklıyla birlikte, 15 Temmuzu ortaya çıkaran sebeplerin yargıda odaklandığını da gözetmek suretiyle üç siyasi parti önce liderler düzeyinde bir araya geldi, ardından birer milletvekili olarak bizleri görevlendirdiklerinde de özellikle yargıya yuvalanmış, kümelenmiş olan FETÖ yapılanmasının önce Türk adaletini nerelere getirdiğini ve bunun üzerinden de Türk devletini ne noktalara getirdiğini ve bunun da Türk milleti bakımından ne derece zararlı, sakıncalı neticeler ortaya çıkardığını günlerce, haftalarca tartıştık ve orada da uzun uzun müzakere ettiğimiz maddelerden bir tanesiydi bu. Hatta öyle ki komisyon olarak biz çalışmaları tamamlayıp kamuoyuna açıklamayı yaptığımız gün yani komisyon çalışmalarının sonunda bununla ilgili hâlâ değerlendirme yapıyorduk ve bugün Anayasa değişikliği gerçekleşmiş olan bu yöntemin orada müzakere ettiğimiz ve büyük ölçüde de benimsediğimiz yöntemlerden bir tanesi olduğunu da kayda geçirmek durumundayız burada. Tek farkla ki orada özellikle Cumhuriyet Halk Partisi temsilcisinin oranlarla ilgili bir karşı çıkışı söz konusuydu, biz o aşamada da ifade etmiştik. Burada detaylandırmak istemem oradaki müzakerenin adabına uygun görmediğim için ama burada sanki bunların hiçbirisi yapılmamış gibi, tamamen politik saiklerle bunların tam tersine beyanlar söylendiği için bu kadarını da söyleyip en azından kayda geçirme ihtiyacı duyuyorum. Orada daha farklı bir oranla gene benzer bir yöntemle Kurulun benzer mahiyette oluşturulması yönünde âdeti bir mutabakat vardı. Biraz önce Sayın Başkanın ifade ettiği gibi, Kurulun adından “yüksek” ibaresinin çıkması ise daha öncesinden o Anayasa Uzlaşma Komisyonunda dört siyasi partinin de mutabık kaldığı bir husustu. Ondan sonrasında da 15 Temmuzdan itibaren çalışan o mini Anayasa Komisyonunda sadece Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisinin mutabakatını mecbur kılan, mevcut Meclis yapımızın içinde başka bir mutabakat seçeneği bırakmayan bir yapıya “Tamam.” deyip ondan sonrasında hemen hemen benzer yöntemlerle, kaynağı itibarıyla, seçim yapacakları itibarıyla benzer yöntemler benimsenmiş olmasına rağmen, uzlaşma anlayışı içerisinde önce böylesi yüksek bir nisabı da öngören ama bunun olmadığı takdirde tikanıklığa meydan vermemek adına daha düşük ama en önemlisi de gene nitelikli bir çoğunluğu mecbur kılan ve hiçbir siyasi partinin tek başına üye seçimi için gerekli çoğunluğa sahip olamayacağı, öyle ki Anayasa’yı değiştirebilecek bir çoğunlukla ancak Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerinin en nihayetinde seçilebileceği bir yöntemi, milletimizin de iradesinden geçtikten sonra, onayını aldıktan sonra bugün hâlâ haksız ve mesnetsiz bir şekilde burada karalamak doğru değildir. Bunları da kayda geçirme ihtiyacı duyuyorum.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak diğer siyasi partilerin, geçtiğimiz toplantıda olduğu gibi gene kenara gelip izleyici olmak ve sürece müdahil olmamak, etki etmemek noktasındaki ısrarlarına dair yorum yapmayı doğru bulmayız ama onu gene aziz Türk milletinin büyük ferasetinin takdirine de bıraktığımızı ifade etmem lazım. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak sorumlu, yapıcı, etki edici, sonuç alıcı siyasi anlayışımızı ve bu doğrultudaki tutumumuzu şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da istikrarla sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, ben yapılacak seçimlerin aziz Türk milletine ve kadim Türk devletine ve nihayetinde Türk adaletine hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan tekrar niyaz ediyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Parsak.

Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz ben de burada sadece birer tespit bakımından önemli birkaç şey söyleyeyim.

Tabii, Türkiye’de böyle bir kurul ilk defa “Yüksek Hâkimler Kurulu” olarak 1961 Anayasası’yla getiriliyor. Daha önce hâkim, savcıların atanmaları, Yargıtaya atanmaları da dâhil olmak üzere Adalet Bakanlığı tarafından gerçekleştiriliyor. 61 Anayasası “Yüksek Hâkimler Kurulu” diye bir kurul getiriyor ilk defa. Bu Kurulun ilk hâlinde de üçte 1’inin Meclis tarafından -Büyük Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu o zaman- seçilmesine dair bir ilke var. Daha sonra 12 Mart 1971 müdahalesinden sonra yapılan değişiklikle bu kaldırılıyor, sadece Yargıtay üyeleri tarafından seçilen bir kurul bu. Sonra, yine 12 Mart 1971 değişikliğinden sonra “Savcılar Kurulu” diye bir kurul da bunun içine entegre ediliyor. 12 Eylül 1980’de ise bu sefer “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu” diye bir kurula dönüştürülüyor bu yeni metinde. Sayın Aldan’ın ifade ettiği gibi, 3’ü Yargıtaydan, 2’si Danıştaydan gelmek üzere Müsteşar ve Bakanın da bulunmuş olduğu 7 kişilik bir kurul bu. Bu Kurul 12 Eylül 2010’a kadar, referanduma kadar görev yaptı, ondan sonra yapılan Anayasa değişikliğiyle yapısı ve belirlenme usulü değiştirildi Kurulun.

Şimdi, tabii, burada bir şeyi tespit etmek lazım; bugün hakikaten birçok FETÖ soruşturmaları çerçevesinde birçok hâkim, savcı ihraç edildi meslekten. Fakat bu hâkim, savcıların çok büyük bir çoğunluğu işte bu Kurul zamanında mesleğe alınmış hâkim, savcılardır yani -o 3’ü Yargıtaydan, 2’si Danıştaydan gelen Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu- 12 Eylül 2010 değişikliği öncesinde alınmış hâkim, savcılardır bunlar. Daha sonraki süreçlerde de zaten büyük ölçüde 2010’a kadar bu Kurul vardı yani bu kadar, sayıları 3 bin, 4 bine yaklaşan ihraç edilen hâkim, savcılarının içerisinde, belki sayı olarak net söyleyemeyeceğim ama yüzde 90’ların üzerindeki, burada büyük ölçüde bu bahsettiğimiz, hani “Ne güzeldi.” falan denilen 2010 öncesindeki Kurul zamanında mesleğe alınmış ve terfi ettirilmiş, icabında Yargıtaya falan gönderilmiş kişilerdi.

2010’da bir değişiklik yapıldı. Prensip olarak bu değişiklik doğru bir değişikliktir. Aşağı yukarı, o zaman sayısı itibarıyla 11 bin civarında olan toplam hâkim, savcılarının terfilerini, yer değiştirmelerini, mesleğe kabullerini falan belirleyen bir kurulun sadece yaklaşık 300 kişiden oluşan Yargıtay ve Danıştay üyeleri tarafından belirlenmesi, geri kalan 10 binin üzerindeki hâkim, savcının böyle bir kurulun belirlenmesinde söz sahibi olmaması şikâyet konusuydu. Bu yönde ileri bir adım atıldı 2010’da, bütün hâkim ve savcılarının belli ölçülerde, belli sayılarla temsil edileceği bir kurula dönüştürüldü, yargı camiası içerisinde bir demokratik meşruiyete kavuşturuldu böyle bir kurul. Fakat yargı içerisinde niyetlerini, çalışmalarını bu şekilde gizleyerek çalışan bir örgütün, FETÖ örgütünün Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelikleri ile ilgili yapılan seçimde kendileriyle ilgili özel bir çalışma yürüttüğü ve oradaki yapıyı büyük ölçüde kontrol edecek bir sayıyı elde ettiği ortaya çıktı. Bunun anlaşılması üzerine de hâkimler ve savcılar arasında da tepki gördüğü için daha sonraki seçimle, 2014’te yapılan seçimle aslında bu yapı değiştirildi. Fakat bu yapının yaptıkları da dâhil olmak üzere ama daha geniş manada hâkim ve savcılarının seçimle kurula üye belirlenmesinin hâkim ve savcılar arasında siyasi görüşler bakımından birtakım gruplaşmaları meydana getirdiği, ayrıca seçilenlerin de atamalarını yaptığı, terfilerine baktığı hâkim ve savcılar aynı zamanda bir seçmen olarak görmesi sebebiyle bazı işlerin yürüyüşünde, özellikle disiplinle ilgili konularda sıkıntılar ortaya çıktı. Disipline bakan dairede yaklaşık 18 binin üzerinde dosyanın beklediği... Çünkü her Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyesinin o dosyadaki kişiler bakımından baksak birer seçmeni var, bunlar çeşitli şekillerde oraya da ulaşıyor ve yapının işleyişini zorlaştıran bir tabloyla karşı karşıya kaldığımızı ve bizzat hâkim ve savcılarının “Bu seçim işini kaldırın.” diye çoğu zaman bize, birçok arkadaşımıza da geldiğini görüyoruz bu süreçte. Dolayısıyla, öncelikle, Sayın Parsak’ın da ifade ettiği gibi, 2011, 2012’de çalışan Uzlaşma Komisyonunda bu konuda o modelin de değiştirilmesi ve seçim işinin büyük ölçüde Parlamente’ye, Meclise bırakılması yönünde bir eğilim ortaya çıktı. Dört parti siyasi partinin de benzer bir eğilim içerisinde bulunduğunu orada gördük, müşahade ettik. Çeşitli yöntemler konuşuldu, belli kaynaklardan

doğrudan Meclisin seçmesi veya işte Yargıtayın, Danıştayın 3 katı kadar aday belirlemesi, bunun içerisinde Meclisin seçmesi gibi hususlar konuşuldu. Orada da yine büyük ölçüde bir mutabakat sağlandı seçim usulleriyle de ilgili, “Nitelikli çoğunluk olsun.” dendi. Fakat hani, nitelikli çoğunluk olmayabilir de. Peki, ne olacak, o zaman seçim yapılamayacak mı? İşte, bu noktada bir görüş farklılığı ortaya çıktı. CHP’nin üçte 2 konusunda ısrarlı olduğunu -beşte 3’e de rıza göstermemiştii o zaman- kura konusunun o zaman da konuşulduğunu falan burada ifade etmek isterim. Daha sona, 15 Temmuzdan sonra yine üç parti görüşmelerinde bu konu gündeme geldi, büyük ölçüde bir mutabakat sağlandı. Sayın Parsak’ın ifade ettiğii gibi yani CHP üçte 2’de ısrarlı ama üçte 2 olduğu zaman da mecburen CHP’yle mutabakat sağlamak zorundasınız seçim yapabilmek için, diğeri partilerin hepsini dışlayarak CHP’yle anlaşmanız gerekiyor. CHP bunu istiyordu fakat böyle bir geniş mutabakat yani bugünkü şartlarda 367 sağlamanın zorluğu dikkate alınarak o tarihte Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna üye seçilememesi durumu da söz konusuydu. Bu bakımdan, burada bir ihtilaf vardı. Daha sonra, tabii, bu son değişiklikle, 16 Nisan 2017’de kabul edilen değişiklikle beraber hem nitelikli çoğunluk arayan hem de bunu mümkün olabilir bir şekilde dönüştüren bir Hâkimler Savcılar Kurulu tablosu ortaya çıktı. Yürürlüğe girdi değişiklik. Bugün seçimle ilgili herhâlde kararlar alacağız. Alt komisyon çalışmasını bitirdi, tamamladı.

Ben de, burada, bu konuda, başvurularla ilgili de bir iki şey söylemek isterim. Tabii başvuruyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bir ilan, duyuru yaptı, Anayasa’da, geçici maddede bulunan şartlar çerçevesinde bir duyuru yaptı. O duyuruya göre buraya başvurabilecek olan herkes başvurdu. Bunlar, başvurular bir elemeye tabi tutulmadı ve bakarsanız, CV’lerde de o gözüktüyor, bir standart yok, herkes kendi istediğii şeyleri yazmış, kendi istediğii şeyleri ön plana çıkarmış. Başvurma onların takdirinde, nasıl yapacakları da onların takdirinde; kararı verecek olan biziz. Bu başvurular, CV’ler tabii ki karar verirken de bizim de dikkate alacağımız şeyler. Bu bakımdan, hani, bu başvuruların özel seçilmiş kişiler olduğunu söylemek mümkün değil. Bunlar kendileri arzu etti başvurdular, onlar içerisinde biz burada bir seçim yapacağız. Seçim yaparken de tabii Anayasa’da, gerek bu Kurulun Anayasa’daki düzenlemelerdeki mahiyetini dikkate alarak gerekse başvuruların niteliklerini dikkate alarak bir karar vermiş olacağız. Bu bakımdan, burada, özellikle, işte, AK PARTİ ile Milliyetçi Hareket Partisinin aralarında pazarlık yaptığii falan gibi ithamları da burada reddediyorum ben de. Bu konuda, sadece, başvurular üzerinden, CHP’lilerin de gördüğii, HDP’lilerin de gördüğii başvurular üzerinden kuruldaki üye arkadaşlarımız, Komisyonadaki üye arkadaşlarımız değerlendirmeler yapacaklardır.

Söz talebi var mı?

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Hocam, son konuşmaya geçmeden -son sözü sen söylersin- beni iki üç cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii.

Ben, burada, Adalet Komisyonu Başkanımız Sayın İyimaya söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Değerli arkadaşlar, tabii, tarihii bir oturum ve tutanaklara da görüşleri geçirmek lazım. Çünkü bu süreç içerisinde partileri muhatap alan kimi isnatlarda bulunuldu. İki üç noktada bazı bilinenleri, bilinmeyenleri ve değerlendirmeleri ortaya koymak istiyorum.

Arkadaşlar, bir defa, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bir yargı organı değil -bunu özellikle belirtmek lazım- bir regülasyon organı. Yani, yargı alanında atamaları, seçimleri, özlük işlerini belirleyen bir idari organ. Onun için, literatürde genellikle bunun karma olması -şu anlamda- sırf yargıçlardan değil, çeşitli alanlardan üyelerle oluşması verimliliği sağlar, çoğulculuğu oluşturur ve kutuplaşmayı veya tekelleşmeyi de önler. Bu çok önemli.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu -Hocam ifade ettiler- 1961 öncesi seyri içerisinde, Meşrutiyet Dönemi seyri içerisinde ve sonraki dönemde en fazla müdahale gören düzenleme alanlarından birisi. En anlamlı düzenleme 2010 yılında yapılmıştır. Gerçekten, o dönemde Venedik Komisyonu, diğer testlerden beğeni toplayan... Neydi orada? Orada, çoğulculuk çok önemliydi, demokratiklik önemliydi ve her seçen 1 kişiye, 1 adaya oy veriyordu, mutlak bir çoğulculuk ama bir eğilim geldi, efendim, falanca grup hâkim “Biz bu tek oy ilkesini iptal ettirirsek tulum çıkarırız.” dendi, Anayasa Mahkemesine gitti ve Anayasa Mahkemesi demokrasiyi çarpıtıcı bir yorumla “Bir seçmenin ne kadar kişi seçilecekse o miktarda oy hakkı vardır.” diyerek çarpıtılmış bir demokratik bir yorum yaptı, üç ay sonra da bundan döndü. Orada gerçekten çok önemli... Kimi bu konuda inceleme yapanlar Anayasa Mahkemesinin bu kararından dolayı özür dilemesi gerektiğini, Tarhan Erdem açıkça yazdı ve tek oydan seçilecek kişiler kadar işarete döntüşünce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda tamamen tek eğilimli, tek bloklu, monist bir yapı ortaya çıktı. İşte, cemaatin seçimi, vesaire oradan geliyor. Yani, burada arkadaşlarımız olsa ismen... Yani, 2010 Anayasa değişikliğinin iptal davası bir demokratik vebaldir ve Anayasa Mahkemesi de oradan üç ay sonra döndü.

He, şimdi ne oluyor? Değerli arkadaşlar, şimdi, şu anda Anayasa’mız var, Anayasa’da öngörülenlerin dışında sorunu alt seviyede düzenleyen normlarımız yok yani yasamız yok ve İç Tüzük’ümüz yok. O zaman ne yapacağız? Anayasa normunun doğrudan uygulanması veya “yatay uygulama” diyoruz biz ona... Biz Anayasa normunu sanki kanunmuş gibi, sanki İç Tüzük’müş gibi orada hukuki yorumlarla elde edeceğimiz, istinbat edeceğimiz, çıkarsayabileceğimiz ilkelerle seçimi yapacağız. Değerli Komisyon Başkanımız, Komisyon bu konuda uzunca çalıştılar, teşekkür ediyorum, anlamlı da bir çalışma ama bizim bir defa uyum komisyonu olarak tarihî görevimiz var. Bu Komisyonda uzlaşma önemli, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğüne, hukukun bilimine riayet önemli ve iyi çalışmamız lazım, orada zor bir görevimiz var. Yani, şu anda bir zaruret seçimi, bir zaruret. Anayasa diyor ki: “Şu kadar süre içerisinde yapacaksınız.” O zaman zaruret hukuku ve zaruret miktarınca değerlendireceğiz, uyum çok önemli.

Hâkim -mesela, başvurular var, baktım- bir defa bir insandır, ideolojisi vardır, düşüncesi vardır, felsefesi vardır, dostluk mensubiyetleri de vardır ama hukuk adamı olan hâkim nötrdür, nötrdür, o çok önemli, nötrdür. Ne diyor o, onu ne şey yapacaktır? Hukuk normu, bir de vaka; vakadan çıkaracağı nitelikleri ve hukuk normundan çıkaracağı nitelikleri doğru uygulayacak. Onun için, bilhassa Alman öğretisinde “Otoritesi ve şöhreti hukuk çevresince tartışmasız olan kişiler seçilmeli kurullara.” der. İnşallah, o dönemde bunlar uyum yasalarında derince değerlendirilir.

Ben çok önemli bir görev inşa ettiğimizi ve görevimizin yansımalarının idrakinde olduğumuzu -Komisyon o idraktedir- ama daha büyük görevimizin uyum yasaları olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Söz talebi var.

Sayın Öztürk, buyurun.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, yoğun bir çalışma sürecinden sonra referandumda milletimiz tarafından Anayasa değişikliği kabul edildi ve yürürlüğe girecek ilk maddelerden biriyle ilgili Komisyonumuz burada, hep birlikte çalışıyoruz. Tabii, Komisyonumuzun Hâkimler, Savcılar Kurulu seçimiyle ilgili buradaki çalışmasını ben tarihî bir çalışma olarak görüyorum. Neden? Çünkü yargı yetkisini kullanan hâkim, savcı bürokratinin atanması, terfisi, teftişi vesaire tüm değerlendirmesini kurul yapıyor. Dolayısıyla, kurulun hakikaten yargı erki bakımından önemi tartışmasız. Peki, yargı yetkisini kullanan hâkim, savcılar bu yetkiyi kim adına kullanıyor? Millet adına kullanıyor. Millet adına yetki kullanan bu kurulun üyelerinin bugüne kadar millet tarafından atanmasında, denetimde vesaire maalesef doğrudan bir yetki yoktu. Bu Anayasa değişikliğiyle, hamdolsun, ilk defa milletin temsilcileri, Millet Meclisi üyeleri kurulun üyelerinin bir bölümünü, önemli bir bölümünü seçme imkânına kavuştu. O açıdan, bizim buradaki görevimiz önemli ve Anayasa’da yapılan bu değişiklik tarihî bir adımdır millet adına.

Şimdi, gerek seçimler öncesindeki, Mecliste Anayasa değişikliğindeki yaşanan süreç gerek seçim sürecinde birtakım düşüncelerle, birtakım subjektif değerlendirmelerle bu seçim sonuçlarının itibarsızlaştırılmaya çalışılması bazı siyasi partilere mensup üyeler tarafından, arkadaşlar tarafından yapılan konuşmalarla bu değerlendirmeleri doğru bulmuyorum çünkü millet iradesini ortaya koymuş, referandumda, halk oylamasında bir sonuç ortaya çıkmış ve herkes artık bu sonuç ortaya çıktıktan sonra buna saygı duymak zorunda.

Millet bize bir görev verdi, biz de bu görevi burada yapmaya çalışıyoruz. Tabii, herkese açık, duyurulan, ilan edilen bir aday adaylığı başvuru süreci var. Şu anda önümüze konulan aday adayları var. Şimdi, burada özellikle avukat aday adayları arasından CV’lerine, sosyal medyadaki profillerine bakılarak herhangi bir siyasi partiye üyeliğinin eleştirilmesini doğrusu ben yadırgadım. Neden? Siyasi partiler demokratik hayatımızın vazgeçilmez unsurları. Bir bireyin bir siyasi partiye üyeliği, geçmişteki aidiyeti, bir sosyal tabakaya mensubiyeti veya bir sivil toplum örgütüne aidiyeti bence insani bir şeydir. Hâkim, Savcılar Kurulunun üyesinin ileride ifa edeceği görevinden beklenen şey tarafsızlıktır. Tarafsızlık, olaylar, olgular karşısında bireyin o andaki bir eylemidir. Kişinin geçmişteki mensubiyetinden, bir partiye geçmişteki üyeliğinden yola çıkarak bu seçimi küçümsemek, bu seçimi gayrimeşru ilan etmek ve toplantıyı terk etmek doğrusu kabul edilemez. O yüzden, siyasi parti üyeliğini âdeta öcü gibi göstermek ve buradan yola çıkarak birtakım sonuçlara varmak doğru değildir. O yüzden, bu düşüncelerimi değerli arkadaşlara ifade etmek istedim.

Hepinize çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

IV.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için yapılacak seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda yapılacak çalışmada alt komisyon raporunun esas alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, başka bir söz talebi görünmüyor. Dolayısıyla, alt komisyon raporumuzun üzerindeki tartışmaları tamamladık, onun kabulüyle ilgili bir oya sunacağım. Alt komisyondaki raporu hepimiz dinledik, gördük, tartışmaları değerlendirdik.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Mevcudun oy birliğiyle kabul edilmiştir.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Şentop'un, Hâkimler ve Savılar Kuruluna üye seçimi usulüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Şimdi, tabii, alt komisyon raporunda arkadaşlarımız da izah etti, isterseniz ben de kısaca bir temas edeyim seçim usulüyle ilgili olarak.

Değerli arkadaşlar, burada Hâkimler, Savcılar Kurulu üyeliği için 3 üye Yargıtay, 1 üye Danıştay, 3 üye de yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından, öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden en az 1'inin öğretim üyesi ve en az 1'inin de avukat olması şartıyla seçim yapacağız. Başvuran 36 Yargıtay üyesi, 8 Danıştay üyesi, 7 yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyesi ve 32 avukat olmak üzere toplam 83 aday adayının evrakı incelenmiş ve bütün adaylarla ilgili olarak bazı evraklar üzerinden kurumlarıyla ilgili görüşmeler de yapılmak suretiyle kurum mensubiyetleri ve istenen unvanların, duyurudaki şartların geçerli olduğu, mevcut olduğu tespit edilmiş. Burada Karma Komisyonumuz kendisine yapılan havaleden sonra –çarşamba günü bu havale yapıldı, 3 Mayıs- on gün içinde her bir üyelik için 3 aday önce üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğuyla seçmek durumundadır. Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun üye sayısı 52 olup bu üyelerin 26'sı Anayasa Komisyonundan, 26'sı Adalet Komisyonundan gelmektedir. Bu hesaplamayla üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğunun arandığı durumda 52 üyeden 35'inin oyu gerekmektedir. Birinci turda yani üçte 2'yle seçim yapılmadığı takdirde bu sefer ikinci turda üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğu aranmaktadır. Bu, 32 oydur, 32.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – 31,2 ediyor Başkanım.

BAŞKAN – 31,2 yani o şahıs olduğu için yukarı tamamlamamız lazım.

Yine üçüncü turda da beşte 3 çoğunluk aramaktadır, bu da 32'dir. Eğer üçüncü turda, beşte 3'te seçilemediği takdirde adaylar, o zaman ikinci ve üçüncü turda üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğu sağlanamaması hâlinde üçüncü oylamada en çok oyu almış olan seçilecek üyelerin 2 katı aday arasından ad çekme usulüyle üye belirleme işlemi yapılacaktır. Burada birinci turda üçte 2, ikinci ve üçüncü turlarda da beşte 3 çoğunluk yani önce 35, sonra 32, 32 oy aranacaktır. Tabii, Anayasa'daki hüküm her 1 üyelik için 3 kişi aday belirlenecek burada. Dolayısıyla, Yargıtaydaki 3 üyeliğin her biri için 3'er kişi, tabiri caizse birer paket hâlinde burada seçilecek, Genel Kuruldaki oylamada o 3 kişi üzerinden bu sefer tek bir kişi içinden seçilecek. Alt komisyonda arkadaşlarımızın yapmış olduğu çalışma ve o çalışmanın eklerinde de bu var. Ben burada kısaca bir müsaade ederseniz tarif edeyim.

Şimdi, Yargıtaydan 3 üye seçecek Meclis, her 1 üyelik için 3 katı aday belirleyeceğiz. Dolayısıyla, burada yapacağımız ilk seçme işi Yargıtaydaki 1'inci üyelik için seçim olacak. Dolayısıyla, bu oy pusulası Yargıtay üyeleri arasından seçilecek 1'inci üyelik için diye bir oy pusulası, bunun altında başvuran 36 tane buradaki aday aday arkadaşlarımızın isimleri olacak. Buradan her arkadaşımız en fazla 3 kişiyi işaretleyecek. 3'ten fazla olduğu takdirde kabul etmiş olduğumuz alt komisyon raporuna göre geçersiz sayılacak o oy pusulası. Birinci turda, mümkün olursa birinci turda, olmazsa ikinci veya üçüncü turda bahsettiğim usule göre bu 3 aday Yargıtay üyeleri arasından seçilecek birinci üyelik için belirlenecek. Aynı şey, Danıştaydan bir tane üye olacağı için yine 3 tane, 3 katı aday aynı usulle belirlenecek. Daha sonra Yargıtay üyeleri arasından ikinci üyelik için yine belirlenen 3 kişinin düşülmesi suretiyle, 36 değil bu sefer 33 kişi arasından oy pusulasıyla yine en fazla 3 kişi işaretlenmek suretiyle yapılacak. Daha sonra da Yargıtay üyeleri arasından üçüncü üyelik için aynı şekilde 3 kişi belirleyeceğiz.

Avukatlar ve öğretim üyeleriyle ilgili olan hususta da şöyle bir durum var: Malumunuz, avukat, öğretim üyeleri arasından 3 kişi seçilecek ama bunların içerisinde en az birinin avukat, birinin de öğretim üyesi olması gerekiyor. Dolayısıyla birinci oylamada sadece avukatlar listesinden 1 avukat üye için 3 kişi işaretlenecek. İkinci oylamada ise öğretim üyeleri arasından 3 kişi işaretlenecek. Böylece 1 öğretim üyesi ve 1 avukat için üçer aday belirlemiş olacağız. Bu sefer, avukat ve öğretim üyeleri arasından seçilecek üçüncü üye içinse hem avukat hem öğretim üyeleri listesinin bulunduğu bir oy pusulasından yine 3 kişinin işaretleneceği bir seçim yapılacak. Bununla ilgili oy pusulalarını falan, tabii, daha somut olarak görünce daha kolay belki anlaşılması mümkün ama alt komisyonumuzun yaptığı çalışma ve o çalışma eklerinde bu net olarak belirlenmiş durumda.

Yine, bu seçimin yapılabilmesi için bir tasnif komisyonu kurulacak fakat bugün hem Meclisteki çalışmalar itibarıyla hem de bizim bir başbakan yardımcımızın oğlunun nikâhı var, arkadaşlarımız oraya gidecekler. O bakımdan bugün değil yarın bu seçimin yapılması yönünde bir talebi oldu arkadaşlarımızın. Dolayısıyla, yarın tasnif komisyonunun da belirlenmesi ve seçimin yapılması için toplanacağız.

Yarın saat 15.00'te toplanmak üzere bu toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.03

